

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
«**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΓΙΟΙ**»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapistoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ

Τελώνου και Φαρισαίου. Απόδοσις Της εορτής Της Υπαπαντής
Νικηφόρου μάρτυρος
Έτος 7^ο Τεύχος 284

Κυριακή Τελώνου & Φαρισαίου (Λουκ. 18,10-14)

ΦΑΡΙΣΑΙΟΙ ΤΑΠΕΙΝΩΘΕΙΤΕ

ΕΑΝ, αγαπητοί μου, ρίξουμε μια ματιά γύρω στη φύση, θα δούμε κάτι εκπληκτικό ότι όλα τα δημιουργήματα προσεύχονται, καθένα με τον τρόπο του. Ή θάλασσα ευχαριστεί το Θεό με το φλοίσβο των κυμάτων της, το ρυάκι με το κελάρυσμά του, τα δέντρα με το θρόισμα των φύλλων τους, τα πουλιά με τη μελωδία τους, τα άστρα με το φως τους που τρεμοσβήνει... Είδατε και την όρνια όταν πίνει νερό; σε κάθε γουλιά σηκώνει το κεφάλι ψηλά, σα να λέει «Θεέ μου, σ' ευχαριστώ».

Από το ιερό αυτό προσκλητήριο μπορούσε ν' απουσιάζει Ο άνθρωπος; Και ο άνθρωπος προσεύχεται. Από τα παιδικά μας χρόνια ή καλή μητέρα μας έμαθε να σταυρώνουμε τα χεράκια μπροστά στο εικόνισμα της Παναγίας και να ψελλίζουμε μια απλή προσευχή στον ουράνιο Πατέρα - αλησμόνητες στιγμές. Αργότερα μάθαμε κοντά στ' άλλα παιδιά να απαγγέλλουμε στην εκκλησία το «Πάτερ ημών» και το «Πιστεύω» και μαζί με όλο το εκκλησίασμα να παρακαλούμε τον Κύριο μας.

Ή ευγενεστέρα εκδήλωση της ανθρωπινής καρδιάς είναι ή ώρα της προσευχής. Το κτίσμα επικοινωνεί με το Δημιουργό του. είναι ή στιγμή που ο άνθρωπος αισθάνεται την ανάγκη να ευχαρίστηση για τις τόσες ευεργεσίες, άλλα και ή στιγμή που, γεμάτος θλίψη και μη έχοντας ελπίδα βοήθειας, καταφεύγει στην παντοδυναμία του και ζητάει βοήθεια και προστασία.

Άλλα, αδελφοί μου, τι βλέπω, τι ακούω; Ό άνθρωπος και την ώρα αυτή τη βεβηλώνει την ώρα της προσευχής αμαρτάνει. Μα πώς; Την απάντηση μας δίδει ο Χριστός με τη σημερινή παραβολή του τελώνου και του φαρισαίου. Ό Κύριος μας μεταφέρει στο ναό του Σολομώντος εν ώρα προσευχής των Ιουδαίων. Ό άνθρωπος εκεί ένιωθε την παρουσία του Θεού, ότι ο Θεός κατεβαίνει σ' αυτόν και αυτός ανυψώνεται στο Θεό. Πλήθη, λοιπόν, μπαίνουν στο ναό με ευλάβεια, για να προσευχηθούν. Οι κινήσεις και ή στάση τους είναι αθόρυβες.

Την ιερότητα όμως αυτή διαταράσσει κάποιος. είναι ο φαρισαίος. τι κάνει αυτός; Αποφεύγει τους άλλους, βαδίζει μόνος. Το βάδισμα του υπερήφανο, το παράστημα του αγέρωχο. Θεωρεί, ότι αυτός είναι άγιος, δίκαιος, καθαρός δέ' συμφύρετε με άλλους, μη τυχόν τον μολύνουν. Επί τέλους εισέρχεται με θόρυβο. Πρέπει οι άλλοι να σταματήσουν και να στρέψουν το βλέμμα σ' αυτόν. Μία προσευχή πρέπει ν' ακουστή, ή δική του. Κατευθύνεται λοιπόν στο μέσον του ναού και σηκώνει τα χέρια για ν' αρχίσει να προσεύχεται σε τόνο υψηλό.

Ἄλλ' αὐτὸ δεν εἶναι προσευχή. Ἡ προσευχή του φαρισαίου εἶναι εμπαιγμός του Θεοῦ. Δεν σκέφθηκε, ὅτι ἀπέναντι του δεν ἔχει κανένα ἀπλοϊκὸ Ἰουδαῖο ἀλλ' ἐκείνον ποὺ τρέμουν τα σύμπαντα. Φουσκωμένος ἀπὸ ἐγωισμό δεν ἐννοεῖ να σκύψει το κεφάλι, να γονατίσει και να ζητήση ἔλεος. Και ἀρχίζει λοιπόν.

Αρχίζει με το «ευχαριστῶ» (Λουκ. 18,11). Για ποιο πράγμα ἀραγε ευχαριστεῖ το Θεό; Για την υγεία, για τα πλούσια αγαθὰ ποὺ σκόρπισε στο σπῖτι του, γιατί τον φύλαξε ἀπὸ την ἀμαρτία; για ποιο ευχαριστεῖ; Ακούστε τον «Ευχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ και ὡς οὗτος ὁ τελώνης• νηστεύω δις του Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι» (ἐ.ἀ. 18,11-12). Σ' ευχαριστῶ, Θεέ μου, γιατί δεν εἶμαι σαν τους ἄλλους ἀνθρώπους• δεν ἀρπάζω τα ξένα πράγματα και χρήματα, δεν εἶμαι ἄδικος, δεν εἶμαι μοιχός, δεν εἶμαι σαν κι αὐτὸν ἀμαρτωλὸν τελώνη ἐπὶ πλέον νηστεύω δύο μέρες τη βδομάδα, κι ἀπὸ τα αγαθὰ μου δίνω το ἓνα δέκατο... Την προσευχή αὐτή την ἔκανε στο Θεό; Την ἔκαμε για τους ἀνθρώπους, ν' ἀκούσουν τις ἀρετὲς του και να τον θαυμάσουν.

Μετέτρεψε δηλαδή και τη στάση της προσευχῆς σε βήμα ἐπιδείξεως. Ποὺ ἡ συναίσθηση, ποὺ ἡ κατάνυξη, ποὺ ἡ ταπεινὴ στάση, ποὺ ἡ συνείδηση της ἀμαρτωλότητάς του και ἡ ἐκζήτηση του ἐλέους του Θεοῦ; Αὐτὸς περιστρέφεται στον εαυτὸ του. «Δεν εἶμαι ἄρπαξ, δεν εἶμαι ἄδικος, δεν εἶμαι μοιχός...». Δεν εἶσαι αὐτά, ἀλλ' εἶσαι ἐγωιστὴς και υπερήφανος. Και στο Θεό περισσότερο μισητὴ ἀπὸ κάθε ἄλλο πάθος και κακία εἶναι ἡ υπερηφάνεια. Μακάρι να ἦσουν ἄρπαξ ἄδικος μοιχός, και να μην ἦσουν υπερήφανος. Διότι τότε ἡ ταπείνωση θα σε οδηγούσε σε μετάνοια και ἔτσι θα εἰλκυες το ἔλεος του Θεοῦ.

Ὁ φαρισαῖος ἔφυγε φουσκωμένος ἀπὸ το ναὸ, γιατί κατόρθωσε ν' ἀπόσπασε το θαυμασμὸ τῶν ἀνθρώπων σε μακάρισαν και σε ἔκριναν ὡς καλόν. Συμφώνησε ὅμως με την κρίση αὐτή και ὁ Θεός; σου εἶπε μπράβο ὁ Θεός; δέχτηκε την προσευχή σου; Τέτοια προσευχή δὲ φτάνει στ' αὐτιά του Θεοῦ. Για αὐτὸ ὁ Χριστὸς, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν του αὐτὲς τις καταστάσεις, εἶπε πὼς πρέπει να προσευχώμεθα• Θέλεις, ἄνθρωπε, να ἐπικοινωνήσεις με τον οὐρανὸ; Κλείσου στο ταμεῖον σου, στην κἀμαρα σου, κ' ἐκεῖ Ἐνώπιος ἐνωπίῳ πες στο Θεὸ τα αἰτήματα σου (βλ. Ματθ. 6,6). Προσευχὲς φαρισαϊκὲς πηγαίνουν χαμένες.

Να λοιπόν πὼς, με την υπερηφάνεια, εἶναι δυνατόν ἀκόμα και κατὰ την ὥρα της προσευχῆς ὁ ἄνθρωπος να ἀμαρτήσῃ φοβερὰ.

Μα γιατί να μείνουμε με την θλιβερά εἰκόνα του φαρισαίου; Ὁ Κύριος στην παραβολή μας παρουσιάζει, στον ἴδιο ναὸ, και την ἰδανικὴ εἰκόνα προσευχομένου ἀνθρώπου. Εκεί εἶχαμε ἓναν ἐγωιστὴ και υπερήφανο, ἐδὼ ἔχουμε ἓνα ταπεινὸ και συνετὸ ἄνθρωπο. Ποιος εἶναι αὐτός; Ὁ τελώνης. Ἐξετάζει κι αὐτὸς τον εαυτὸ του. Ὁ φαρισαῖος ἐβλεπε ὅλο ἀρετὲς• ὁ τελώνης βλέπει ὅλο ἀμαρτίες. Ἀπὸ τα χεῖλη του φαρισαίου ἐβγαίνει ἓνα ευχαριστῶ γεμάτο αὐταρέσκεια• ἀπὸ τα χεῖλη του τελώνη βγαίνει ἓνα «Ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ» (ἐ.ἀ. 18,13) γεμάτο πόνο καρδιάς. Εκείνος κόμπαζε, τούτος χτυπὰ τα στήθη του. Εκείνος δεν ἐνιωθε ποιὸν ἔχει ἀπέναντι του, τούτος νιώθει ὅτι ἀπέναντι του εἶναι ὁ Θεός, ὁ μόνος ἅγιος και τέλειος, ἐκεῖνος που ἡ ἀρετὴ του «ἐκάλυπεν οὐρανοὺς» (Ἀμβ. 3,3). Νιώθει πὼς εἶναι ἓνας ἄθλιος και ἐλεεινὸς ἀμαρτωλός. Οὔτε καν τα μάτια του σηκώνει. Πὼς τα βλαμμένα μάτια ν' ἀντικρίσουν τον ἥλιο; και πὼς ὁ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος ν' ἀντικρίσει τον ἅγιο Θεό; Πονά, κλαίει, οδύρεται, χτυπὰ τα στήθη του και φωνάζει• «Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ». Ὁ καρδιά ταπεινὴ, ποὺ κατάλαβες τα ὕψη του Θεοῦ, και τη δική σου ἀθλιότητα! που δεν ἦρθες για ἐπίδειξη, οὔτε για ν' ἀπόσπασε το θαυμασμὸ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἦρθες να πεις τον πόνο σου, να ἐξομολογηθεῖς την κατάστασή σου, να ζητήσεις το ἔλεος του Θεοῦ και την ἀγάπη του!

Γι' αὐτὸ ἡ προσευχή του τελώνη δεν πήγε χαμένη. Θα νόμιζε κανεῖς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, σαν ἀμαρτωλός, δεν θα εἰσακούετο ἀπὸ το Θεό, ἀφοῦ ὅλοι τον

περιφρόνησαν και περισσότερο ό φαρισαίος. Ω, η κρίση των ανθρώπων τις περισσότερες φορές είναι λανθασμένη. Δεν ξέρουμε τι γίνεται στο εσωτερικό της καρδιάς του καθενός. Η κρίση των ανθρώπων ήταν καταδίκη του τελώνη, η κρίση όμως του Θεού δικαιώσεις. Οι άνθρωποι τον περιφρόνησαν, μα ό Θεός δέχθηκε την προσευχή του. Η ταπείνωση του τελώνη είλκυσε την αγάπη του Θεού.

Και σήμερα, αγαπητοί μου, υπάρχουν φαρισαίοι και τελώνες. και σήμερα άνθρωποι έρχονται στην εκκλησία να προσευχηθούν. Πόσοι, όπως ό φαρισαίος, δεν έρχονται με ύφος υπερήφανο, με παράστημα αγέρωχο! Πόσοι καί πόσες δεν κάνουν μεγάλους σταυρούς για να επιδειχθούν. Πόσες δεν έρχονται όχι για να προσευχηθούν, αλλά για να επιδείξουν το φόρεμα, το επανωφόρι, τα βραχιόλια τους, με σκοπό ν' αποσπάσουν το θαυμασμό, να γίνουν θέμα συζητήσεως! Πόσοι δέ' λένε «Σ' ευχαριστούμε, Θεέ, γιατί είμαστε καλύτεροι άπ' τους άλλους»! Πόσοι δέ' λένε, ότι Εγώ είμαι καλός χριστιανός! Άλλ' υπάρχουν πάντοτε και οι τελώνες. Εκείνη ή γερόντισσα, πού κάθεται στη γωνιά της εκκλησίας καί με συντετριμμένη καρδιά λέει, Παναγία μου σώσε με, στον τελώνη μοιάζει. Ω άγιες ψυχές!

Απευθύνομαι στους φαρισαίους. φαρισαίοι της εποχής μας, μην επαναπαύεστε στο τι λένε οι άνθρωποι για σας. Εξετάστε τον εαυτό σας, μήπως ό όφης της υπερηφάνειας σας δάγκασε καί νοσείτε. Εξετάστε να δείτε αν ό Θεός είναι μαζί σας. Και αν όχι, κλάψτε, πενθήστε και πέστε κ' εσείς «Ίλάσθητί ημίν τοις αμαρτωλοίς», για να δικαιωθείτε. Διότι ουδείς αναμάρτητος. Σε όσα ύψη αρετής και αν φθάσετε, σε κάτι θα υστερείτε. Για αυτό ταπεινωθείτε ενώπιον του Θεού, για να σας ύψωση (βλ. Ίακ. 4,10' Α' Πέτρ. 5,6). Διότι ό Θεός «υπερηφάνοις αντιτάσσεται, ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν» (Παροιμ. 3,34' Ίακ. 4,6' Α' Πέτρ. 5,5).

Επίσκοπος Αυγουστίνος

ΤΡΙΩΔΙΟ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Όταν κάποιος ξεκινάει ένα ταξίδι θα πρέπει να ξέρει που πηγαίνει. Αυτό συμβαίνει και με τη Μεγάλη Σαρακοστή. Πάνω απ' όλα η Μ.Σαρακοστή, είναι ένα πνευματικό ταξίδι που προορισμός του είναι το Πάσχα, <<η Εορτή των Εορτών>>. Η νέα ζωή η οποία πρίν δύο χιλιάδες περίπου χρόνια <<άντεϊλε εκ του τάφου>>, προσφέρθηκε σε μας, σε όλους εκείνους που πιστεύουν στο Χριστό. Μας δόθηκε τη μέρα που βαπτιστήκαμε.

Έτσι το Πάσχα πανηγυρίζουμε την Ανάσταση του Χριστού σαν γεγονός που έγινε και ακόμη γίνεται σε μας. Γιατί ο καθένας μας έλαβε το δώρο αυτής της νέας ζωής. Είναι ένα δώρο που ριζικά αλλάζει τη διάθεσή μας απέναντι σε κάθε κατάσταση αυτού του κόσμου, ακόμη και απέναντι στο θάνατο. Επιβεβαιώνουμε θριαμβευτικά το: <<νικήθηκε ο θάνατος>>. Φυσικά υπάρχει ακόμα ο θάνατος, είναι σίγουρος, τον αντιμετωπίζουμε, και κάποια μέρα θα έρθει και για μας. Αλλά όλη η πίστη μας είναι ότι με το δικό Του θάνατο ο Χριστός άλλαξε τη φύση ακριβώς του θανάτου. Τόν έκανε *πέρασμα* - <<διάβαση>>, <<Πάσχα>> - στη βασιλεία του Θεού μεταμορφώνοντας τη δραματικότερη τραγωδία σε αιώνιο θρίαμβο, σε νίκη. Με το <<Θανάτω θάνατον πατήσας>>, μας έκανε μετόχους της Ανάστασής Του.

Τέτοια είναι η πίστη της Εκκλησίας μας. Εμείς ξεχνάμε όλα αυτά γιατί είμαστε απασχολημένοι, τόσο βυθισμένοι στις καθημερινές έγνοιες μας, που ξεχνάμε ακόμα και το θάνατο και τελικά, εντελώς αιφνιδιαστικά, μέσα στις <<απολαύσεις της ζωής μας>> μας έρχεται τρομακτικός, αναπόφευκτος, παράλογος.

Πραγματικά ζούμε σαν να μην ήρθε ποτέ Εκείνος. Αυτή είναι η μόνη πραγματική αμαρτία, όλων των κατ' όνομα χριστιανών. Αν το αναγνωρίσουμε αυτό, τότε μπορούμε να καταλάβουμε τι είναι το Πάσχα και γιατί χρειάζεται και προϋποθέτει τη Μεγάλη Σαρακοστή.

Ολόκληρη η λατρεία της Εκκλησίας μας είναι οργανωμένη γύρω από το Πάσχα, που είναι το Τέλος και που ταυτόχρονα είναι και η Αρχή.

Γιά πολλούς από τους χριστιανούς, η Μεγάλη Σαρακοστή αποτελείται από τυπικούς κανόνες που επικρατεί το αρνητικό στοιχείο, όπως η αποχή απο ορισμένα φαγητά. Όμως σκοπός της είναι να <<μαλακώσει>> τη καρδιά μας τόσο, ώστε να μπορεί να αποκτήσει την εμπειρία της κρυμμένης <<δίψας και πείνας>> για επικοινωνία με το Θεό. Αυτή η <<ατμόσφαιρα>> της Μ.Σαρακοστής δημιουργείται βασικά με τη λατρεία, με τους ύμνους του Τριωδίου που οι ιεροί υμνογράφοι, σύνθεσαν και οργάνωσαν όλες τις ακολουθίες, με θαυμαστή κατανόηση της ανθρώπινης ψυχής.

Τό ΤΡΙΩΔΙΟ είναι ένα λειτουργικό βιβλίο που περιλαμβάνει ύμνους και βιβλικά αναγνώσματα για την κάθε μέρα της περιόδου της Μ. Σαρακοστής, η οποία αρχίζει με την Κυριακή του Τελώνη και του Φαρισαίου και τελειώνει με τον Εσπερινό του Αγίου και Μεγάλου Σαββάτου.

Η άγνοια των ύμνων του Τριωδίου είναι η βασική αιτία που μας κάνει σιγά σιγά να παραμορφώνουμε τη κατανόηση, το σκοπό και το νόημα της Μεγάλης Σαρακοστής. Πολύ πριν αρχίσει η Μ.Σαρακοστή, η Εκκλησία μας αναγγέλει ότι πλησιάζει και μας καλεί να μπούμε στην περίοδο της προετοιμασίας γι' αυτήν. Γιατί; Γιατί η Εκκλησία έχει μιά βαθειά ψυχολογική γνώση της ανθρώπινης φύσης. Ξέροντας την έλλειψη αυτοσυγκέντρωσης και την τρομακτική <<κοσμικότητα>> της ζωής μας, αναγνωρίζει την αδυναμία μας να αλλάξουμε αυτόματα, να πάμε ξαφνικά από μιά πνευματική ή διανοητική κατάσταση σε μιά άλλη. Έτσι, αρκετά πριν αρχίσει η ουσιαστική προσπάθεια, η Εκκλησία προκαλεί τη προσοχή μας στη σοβαρότητα της Μ.Σαρακοστής και μας καλεί να σκεφθούμε τη σημασία της.

Αυτή η προπαρασκευαστική περίοδος περιλαμβάνει τις Κυριακές: α) Του Τελώνη και του Φαρισαίου, που αναφέρεται στην Ταπείνωση. β) Του Ασώτου, που αναφέρεται στην μετάνοια. γ) Της Απόκρεω, που αναφέρεται στην Τελευταία Κρίση και στη χριστιανική αγάπη και δ) Της Τυροφάγου, ή της Συγγνώμης που θυμόμαστε της εξορία από τον Παράδεισο των Πρωτοπλάστων.

ALEXANDER SCHMEMANN-ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

10 Φεβρουαρίου	Δευτέρα	7- 9:30 π.μ. Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίου Μεγαλομάρτυρος Χαραλάμπους. θα τεθεί σε προσκύνηση τεμάχιο Ιερού Λειψάνου του Αγίου.
11 Φεβρουαρίου	Τρίτη	7- 9:30 π.μ. Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίου ιερομάρτυρος Βλασίου, Θεοδώρας Βασιλίσσης. Θα τεθεί σε προσκύνηση τεμάχιο Ιερού Λειψάνου του Αγίου Βλασίου.
12 Φεβρουαρίου	Τετάρτη	5μ.μ. Παράκληση στον Άγιο Μεγαλομάρτυρα Χαράλαμπο και εν συνεχεία μελέτη Παλαιάς Διαθήκης από τον Πανοσιολογιώτατο Αρχ. π. Σάββα Δαμασκηνό.
13 Φεβρουαρίου	Πέμπτη	7- 9:30 π.μ. Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίων Ακύλα και Πρισκίλλης προστατών του εγγάμου βίου.
15 Φεβρουαρίου	Σάββατο	7- 9:30 π.μ. Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίου Αποστόλου Ονησίμου, Ανθίμου οσίου του εν Χίω.